

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Marka Suskiego.

(-) Waldemar Andzel; (-) Jan Krzysztof Ardanowski; (-) Ryszard Bartosik; (-) Barbara Bartuś; (-) Joanna Borowiak; (-) Waldemar Buda; (-) Lidia Burzyńska; (-) Kazimierz Choma; (-) Przemysław Czarnecki; (-) Arkadiusz Czartoryski; (-) Anita Czerwińska; (-) Zbigniew Dolata; (-) Przemysław Drabek; (-) Jan Duda; (-) Jarosław Gonciarz; (-) Czesław Hoc; (-) Zbigniew Grzegorz Hoffmann; (-) Piotr Kaleta; (-) Jan Kanthak; (-) Henryk Kowalczyk; (-) Krzysztof Janusz Kozik; (-) Leonard Krasulski; (-) Jacek Kurzępa; (-) Anna Kwiecień; (-) Krzysztof Lipiec; (-) Grzegorz Lorek; (-) Jerzy Małecki; (-) Marek Matuszewski; (-) Anna Milczanowska; (-) Jan Mosiński; (-) Kazimierz Moskal; (-) Teresa Pamuła; (-) Bolesław Piecha; (-) Elżbieta Płonka; (-) Violetta Porowska; (-) Marcin Porzucek; (-) Paweł Rychlik; (-) Sławomir Skwarek; (-) Kazimierz Smoliński; (-) Agnieszka Sojn; (-) Marek Suski; (-) Krzysztof Szulowski; (-) Ewa Szymańska; (-) Adam Śnieżek; (-) Jacek Świat; (-) Krzysztof Tchórzewski; (-) Sylwester Tułajew; (-) Jan Warzecha; (-) Grzegorz Wojciechowski; (-) Grzegorz Adam Woźniak; (-) Tomasz Zieliński.

USTAWA

z dnia.....2020 r.

o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej

Art. 1. W ustawie z dnia 30 kwietnia o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 708) po art. 24 dodaje się art. 24a w brzmieniu:

„Art. 24a. 1. W przypadku stwierdzenia przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej nieważności decyzji Komisji, o której mowa w art. 4 ust. 2 lub 3 lub art. 9 ust. 2, 3 lub 4 rozporządzenia Rady, podmiot udzielający pomocy wstrzymuje wypłatę pomocy publicznej, stanowiącej przedmiot decyzji Komisji, od dnia wydania orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej stwierdzającego nieważność tej decyzji do dnia wydania przez Komisję decyzji w tej samej sprawie.

2. Jeżeli pomoc publiczna, której dotyczyła unieważniona decyzja Komisji, była udzielona na podstawie decyzji administracyjnej lub umowy, beneficjent pomocy oraz podmiot udzielający tej pomocy wykonują swoje prawa i obowiązki wynikające z tej decyzji administracyjnej lub umowy, z wyłączeniem wypłaty pomocy, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4.

3. W terminie 30 dni od dnia wydania orzeczenia, o którym mowa w ust. 1, beneficjent pomocy może złożyć podmiotowi udzielającemu pomocy oświadczenie o rezygnacji z wykonywania praw i obowiązków wynikających z decyzji administracyjnej lub umowy, o których mowa w ust. 2. Okres rezygnacji z wykonywania praw i obowiązków wynikających z decyzji administracyjnej lub umowy upływa najpóźniej w dniu następującym po wydaniu przez Komisję decyzji, o której mowa w ust. 7 albo w dniu następującym po dniu wystąpienia okoliczności, o których mowa w ust. 9. Podmiot udzielający pomocy niezwłocznie pisemnie potwierdza beneficjentowi otrzymanie oświadczenia, o którym mowa w zdaniu pierwszym.

4. Z dniem złożenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 3 zdanie pierwsze, do dnia następującego po dniu wystąpienia okoliczności, o których mowa w ust. 7 albo 9, zobowiązania wynikające z decyzji administracyjnej lub umowy ulegają zawieszeniu, w tym ustają obowiązki związane z uiszczeniem kar z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania tych zobowiązań w okresie od dnia złożenia oświadczenia, o którym mowa

w ust. 3 zdanie pierwsze, do dnia następującego po dniu wydania przez Komisję decyzji, o której mowa w ust. 7 albo wystąpienia okoliczności, o których mowa w ust. 9.

5. Od dnia wydania orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, o którym mowa w ust. 1 do dnia wydania przez Komisję decyzji, o której mowa w ust. 7, albo w dniu następującym po dniu wystąpienia okoliczności, o których mowa w ust. 9, podmiot udzielający pomocy przekazuje na wyodrębniony rachunek bankowy środki, które wypłaciłby beneficjentowi pomocy, gdyby orzeczenie, o którym mowa w ust. 1 nie zostało wydane.

6. Prawo do dysponowania środkami zgromadzonymi na rachunku, o którym mowa w ust. 5 ma jedynie podmiot udzielający pomocy, przy czym środki te służą wyłącznie zabezpieczeniu lub realizacji obowiązków podmiotu udzielającego pomocy określonych w ust. 7 lub 9.

7. W przypadku, gdy w odniesieniu do pomocy, której dotyczyła unieważniona decyzja Komisji, Komisja wyda nową decyzję, o której mowa w art. 4 ust. 2 lub 3 lub art. 9 ust. 2, 3 lub 4 rozporządzenia Rady, podmiot udzielający pomocy, w terminie 15 dni, wypłaca beneficjentowi pomocy środki pieniężne zgromadzone na rachunku, o którym mowa w ust. 5, o ile jest to zgodne z treścią nowej decyzji Komisji.

8. Za okres rezygnacji z wykonywania praw i obowiązków wynikających z decyzji administracyjnej lub umowy, o którym mowa w ust. 3, wypłata pomocy nie przysługuje.

9. W przypadku wycofania zgłoszenia, o którym mowa w art. 10 ust. 1 rozporządzenia Rady lub gdy w odniesieniu do pomocy, której dotyczyła unieważniona decyzja Komisji, Komisja wyda decyzję, o której mowa w art. 9 ust. 5 lub art. 16 ust. 1 rozporządzenia Rady, lub gdy po wypłacie pomocy, o której mowa w ust. 7 w związku ze złożeniem przez beneficjentów pomocy oświadczenia, o którym mowa w ust. 3 na rachunku pozostaną środki, podmiot udzielający pomocy przekazuje środki zgromadzone na tym rachunku do budżetu państwa, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

Proponowane rozwiązanie wprowadza pewność prawną w przypadku stwierdzenia przez Trybunał Sprawiedliwości UE nieważności decyzji Komisji Europejskiej w sprawach pomocowych. Gwarantuje, że decyzje lub umowy cywilnoprawne przewidujące udzielanie pomocy publicznej zatwierdzonej wzruszoną decyzją Komisji Europejskiej mogą być dalej wykonywane w zakresie niezwiązanym z dokonywaniem wypłat pomocy. Ponadto, przez czas ponownej oceny środka pomocowego przez Komisję, podmiot odpowiedzialny za udzielenie pomocy w formie pieniężnej będzie zobowiązany do gromadzenia środków należnych beneficjentowi na dedykowanym rachunku bankowym. Obowiązek ten aktualizowałby się w przypadku (od momentu) wydania przez Trybunał Sprawiedliwości UE orzeczenia w przedmiocie unieważnienia decyzji Komisji. Uzależnienie obowiązku gromadzenia środków na rachunku bankowym od wydania orzeczenia jest konieczne, pozwala bowiem na precyzyjne określenie ram czasowych, w których środki powinny być gromadzone na dedykowanym rachunku (pomiędzy anulowaniem decyzji Komisji a wydaniem nowej decyzji przez Komisję Europejską). W przeciwnym razie trudno byłoby dokładnie określić, od którego momentu podmiot udzielający pomocy powinien zacząć odprowadzać środki na wyodrębnione konto. W razie ponownego zatwierdzenia pomocy przez Komisję Europejską środki zgromadzone na dedykowanym rachunku byłyby przekazywane beneficjentowi pomocy, w zakresie i wysokości wynikającej z decyzji przyjętej przez Komisję Europejską. W razie uznania w nowej decyzji Komisji, że pomoc jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym, środki pieniężne zgromadzone na dedykowanym rachunku będą przekazywane przez podmiot udzielający pomocy publicznej do budżetu państwa, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej.

Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt będzie miał neutralny wpływ na sektor finansów publicznych.

Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projekt będzie miał pozytywny wpływ na konkurencyjność gospodarki.

Warszawa, 15 września 2020 r.

BAS-WAPM-1937/20
TRYB PILNY

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Marek Suski)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2019 r. poz. 1028, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

W przedłożonym projekcie ustawy przewidziano dodanie art. 24a w ustawie z dnia z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej¹, dalej jako „ustawa.” Proponowany przepis określa tryb postępowania w przypadku stwierdzenia przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej: TSUE) nieważności decyzji Komisji Europejskiej w sprawach pomocowych.

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Z uwagi na przedmiot projektu ustawy należy uwzględnić:

- art. 107 i art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (dalej jako „TfUE”), dotyczące przyznawania pomocy publicznej,
- rozporządzenie Rady (UE) 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 708.

Europejskiej² (dalej jako „rozporządzenie 2015/1589” lub „rozporządzenie Rady”).

Artykuł 107 ust. 1 TfUE stanowi, że wszelka pomoc przyznawana przez państwa członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi. Zgodne z rynkiem wewnętrznym są natomiast kategorie pomocy wymienione w art. 107 ust. 2 TfUE³. Ponadto za zgodną z rynkiem wewnętrznym może być uznana pomoc spełniająca przesłanki określone w art. 107 ust. 3 TfUE⁴.

Artykuł 108 TfUE ustanawia ramy proceduralne w dziedzinie kontroli pomocy państwa. Na mocy art. 108 TfUE Komisja Europejska ma wyłączną kompetencję do dokonania oceny zgodności z rynkiem wewnętrznym wszelkiej zgłoszonej lub niezgodnej z prawem pomocy państwa⁵. Zgodnie z zasadą lojalnej współpracy (określoną w art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej) państwa członkowskie są zobowiązane do współpracy z Komisją i udzielania jej wsparcia w wykonywaniu zadań wynikających z Traktatów, w tym unijnych zasad pomocy państwa ustanowionych w art. 108 TfUE oraz rozporządzeniu 2015/1589⁶.

Zgodnie z art. 108 ust. 3 TfUE Komisja jest informowana, w czasie odpowiednim do przedstawienia swych uwag, o wszelkich planach przyznania lub zmiany pomocy. Jeśli uznaje ona, że plan nie jest zgodny z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 TfUE, wszczyna bezzwłocznie procedurę wyjaśniającą (art. 108 ust. 2 TfUE). Państwo członkowskie nie może wprowadzać w życie projektowanych środków, dopóki procedura ta nie doprowadzi do wydania decyzji końcowej w trybie rozporządzenia 2015/1589 (tzw. klauzula zawieszająca). Rozporządzenie to określa tryb informowania Komisji o planach przyznania pomocy, tryb podejmowania przez Komisję decyzji w sprawie zgodności nowej lub zmienionej pomocy państwa z rynkiem wewnętrznym oraz kompetencje Komisji do podejmowania działań dotyczących niezgodności z jej decyzjami lub z wymogiem dotyczącym zgłoszenia planu pomocy. W celu zapewnienia zgodności z klauzulą zawieszającą z art. 108 ust. 3 TfUE pomocy

² Dz. Urz. UE L 248 z 24.9.2015 r., str. 9.

³ M.in. pomoc o charakterze socjalnym, przyznawana indywidualnym konsumentom pod warunkiem, że jest przyznawana bez dyskryminacji związanej z pochodzeniem produktów (art. 107 ust. 2 lit. a TfUE) oraz pomoc mająca na celu naprawienie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi (art. 107 ust. 2 lit. b TfUE).

⁴ Np. pomoc przeznaczona na zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce państwa członkowskiego (art. 107 ust. 3 lit. b *in fine* TfUE).

⁵ Zob. motyw 9 rozporządzenia 2015/1589.

⁶ Jak podkreślono w motywie 6 rozporządzenia 2015/1589: *Zgodnie z art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) państwa członkowskie są zobowiązane do współpracy z Komisją i do dostarczania jej wszelkich informacji koniecznych dla wykonywania przez Komisję jej zadań na mocy niniejszego rozporządzenia.*

podlegającej obowiązkowi zgłoszenia nie wprowadza się w życie do czasu podjęcia przez Komisję decyzji zezwalającej na taką pomoc lub do czasu uznania takiej decyzji Komisji za podjętą (art. 3 rozporządzenia Rady). Na podstawie art. 16 w związku z art. 1 lit. f rozporządzenia 2015/1589 pomoc niezgodna z prawem, czyli wprowadzona w życie z naruszeniem art. 108 ust. 3 TfUE, podlega zwrotowi wraz z odsetkami. Zgodnie z art. 16 ust. 1 rozporządzenia Rady wydanie przez Komisję decyzji negatywnej w sprawach pomocy niezgodnej z prawem (decyzji windykacyjnej) skutkuje obowiązkiem podjęcia przez zainteresowane państwo członkowskie wszelkich koniecznych środków w celu windykacji pomocy od beneficjenta. Zgodnie z motywem 25 i art. 16 ust. 3 rozporządzenia Rady windykacja zostaje przeprowadzona bezzwłocznie i zgodnie z procedurami przewidzianymi w prawie krajowym zainteresowanego państwa członkowskiego, pod warunkiem że przewidują one bezzwłoczne i skuteczne wykonanie decyzji Komisji. W tym celu zainteresowane państwa członkowskie mają obowiązek podejmowania wszelkich koniecznych kroków, jakie dostępne są w ich odpowiednich systemach prawnych, bez uszczerbku dla prawa Unii. Zgodnie z orzecznictwem TSUE art. 14 ust. 3 rozporządzenia 659/1999⁷ [obecnie art. 16 ust. 3 rozporządzenia Rady] odzwierciedla wymogi zasady skuteczności, zgodnie z którą państwo członkowskie, które na mocy decyzji Komisji zostaje zobowiązane do odzyskania bezprawnie przyznanej pomocy, ma swobodę w zakresie wyboru środków służących wykonaniu tego obowiązku, o ile wybrane środki nie naruszają zakresu i skuteczności prawa Unii⁸.

Wykonaniu art. 108 ust. 3 TfUE służy, na gruncie polskiego prawa krajowego, ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej⁹ (dalej jako „ustawa o postępowaniu”).

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Zgodnie z proponowanym art. 24a ustawy w przypadku stwierdzenia przez TSUE nieważności decyzji Komisji Europejskiej, o której mowa w art. 4 ust. 2 lub 3 lub art. 9 ust. 2, 3 lub 4 rozporządzenia Rady, podmiot udzielający pomocy wstrzyma wypłatę pomocy publicznej, stanowiącej przedmiot decyzji Komisji, od dnia wydania orzeczenia TSUE stwierdzającego nieważność tej

⁷ Rozporządzenie Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE (Dz. Urz. WE L 83 z 27.3.1999 r., str. 1 ze zmianami; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 8, t. 1, s. 339). Rozporządzenie to zostało uchylone i zastąpione z dniem 14 października 2015 r. rozporządzeniem 2015/1589.

⁸ Zob. wyroki TSUE z dnia z dnia 2 lutego 1989 r. w sprawie Komisja przeciwko Niemcom, 94/87, ECLI:EU:C:1989:46, pkt 12; z dnia 20 marca 1997 r. w sprawie Alcan Deutschland, C-24/95, ECLI:EU:C:1997:163, pkt 24; z dnia 7 lipca 2009 r. w sprawie Komisja przeciwko Grecji, C-369/07, ECLI:EU:C:2009:428, pkt 67; z dnia w sprawie Scott i Kimberly Clark, C-210/09, EU:C:2010:294, pkt 20 i 21; wyrok z dnia 11 września 2014 r. w sprawie Komisja przeciwko Niemcom, C-527/12, ECLI:EU:C:2014:2193, pkt 37–43.

⁹ Dz. U. z 2020 r. poz. 708.

decyzji do dnia wydania przez Komisję decyzji w tej samej sprawie. Proponowana regulacja nakładałaby więc na podmiot udzielający pomocy obowiązek wstrzymania wypłaty pomocy publicznej w przypadku stwierdzenia przez TSUE nieważności podjętych przez Komisję decyzji po przeprowadzeniu badania wstępnego zgłoszonego planu pomocy zgodnie z art. 4 ust. 2 lub 3 rozporządzenia Rady (tj. odpowiednio decyzji o braku pomocy¹⁰ lub decyzji o niewnoszeniu zastrzeżeń¹¹) albo decyzji Komisji o zakończeniu formalnej procedury dochodzenia zgodnie z art. 9 ust. 2, 3 lub 4 rozporządzenia Rady (tj. odpowiednio decyzji o braku pomocy¹², decyzji pozytywnej¹³ lub decyzji warunkowej¹⁴).

Zgodnie z projektowanym art. 24a ust. 5 ustawy w okresie ponownej oceny środka pomocowego przez Komisję Europejską podmiot udzielający pomocy będzie obowiązany do przekazania na wyodrębniony rachunek bankowy środków, które wypłaciłby beneficjentowi pomocy, gdyby to orzeczenie TSUE dotyczące nieważności decyzji Komisji¹⁵ nie zostało wydane. Obowiązek ten aktualizowałby się od dnia wydania orzeczenia TSUE do dnia wydania przez Komisję nowej decyzji, o której mowa w ust. 7 dodawanego artykułu¹⁶, albo w dniu następującym po dniu wystąpienia okoliczności, o których mowa w ust. 9 tego artykułu. Prawo do dysponowania środkami zgromadzonymi na wyodrębnionym rachunku miałby jedynie podmiot udzielający pomocy

¹⁰ W przypadku gdy Komisja po przeprowadzeniu badania wstępnego stwierdza, że środek będący przedmiotem zgłoszenia nie stanowi pomocy, ustalenie to zostaje stwierdzone w formie decyzji (art. 4 ust. 2 rozporządzenia Rady).

¹¹ W przypadku gdy Komisja po przeprowadzeniu badania wstępnego stwierdza, że nie ma żadnych wątpliwości co do zgodności środka będącego przedmiotem zgłoszenia z rynkiem wewnętrznym, w stopniu, w jakim mieści się on w zakresie art. 107 ust. 1 TFUE, Komisja podejmuje decyzję, że środek jest zgodny z rynkiem wewnętrznym („decyzja o niewnoszeniu zastrzeżeń”). W decyzji określone zostaje, który z przewidzianych w TFUE wyjątków zastosowano (art. 4 ust. 3 rozporządzenia Rady).

¹² W przypadku gdy Komisja stwierdza, gdzie jest to właściwe, po dokonaniu przez zainteresowane państwo członkowskie zmiany, że środek będący przedmiotem zgłoszenia nie stanowi pomocy, ustalenie to zostaje stwierdzone w formie decyzji (art. 9 ust. 2 rozporządzenia Rady).

¹³ W przypadku gdy Komisja stwierdza, gdzie jest to właściwe, po dokonaniu przez zainteresowane państwo członkowskie zmiany, że wątpliwości co do zgodności środka będącego przedmiotem zgłoszenia z rynkiem wewnętrznym zostały usunięte, stwierdza w drodze decyzji, że pomoc jest zgodna z rynkiem wewnętrznym („decyzja pozytywna”). W decyzji określone zostaje, który z przewidzianych w TFUE wyjątków zastosowano (art. 9 ust. 3 rozporządzenia Rady).

¹⁴ Komisja może do decyzji pozytywnej dołączyć warunki, na jakich dana pomoc może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym, i może ustanowić obowiązki, umożliwiające monitorowanie zgodności z decyzją („decyzja warunkowa”) (art. 9 ust. 4 rozporządzenia Rady).

¹⁵ Tj. orzeczenia, o którym mowa w projektowanym art. 24a ust. 1 ustawy.

¹⁶ Nowe decyzje Komisji w rozumieniu proponowanej regulacji stanowiłyby te same kategorie decyzji Komisji, co wymienione w proponowanym art. 24a ust. 1 ustawy, tj. decyzje Komisji określone w art. 4 ust. 2 i 3 oraz art. 9 ust. 2, 3 i 4 rozporządzenia Rady.

(proponowany art. 24a ust. 6 ustawy). Środki te służyłyby wyłącznie zabezpieczeniu lub realizacji obowiązków podmiotu udzielającego pomocy określonych w ust. 7 lub 9 proponowanego artykułu. W przypadku, gdy w odniesieniu do pomocy, której dotyczyła unieważniona decyzja Komisji, Komisja wyda nową decyzję¹⁷, podmiot udzielający pomocy, w terminie 15 dni, będzie obowiązany wypłacić beneficjentowi pomocy środki pieniężne zgromadzone na wyodrębnionym rachunku bankowym, o ile będzie to zgodne z treścią nowej decyzji Komisji (proponowany art. 24a ust. 7 ustawy). Podmiot udzielający pomocy będzie natomiast zobowiązany¹⁸ do przekazania do budżetu państwa środków zgromadzonych na tym rachunku m.in. w przypadku wycofania przez państwo członkowskie zgłoszenia nowej pomocy zgodnie z art. 10 ust. 1 rozporządzenia Rady¹⁹ lub gdy w odniesieniu do pomocy, której dotyczyła unieważniona decyzja Komisji, Komisja wyda decyzję, o której mowa w art. 9 ust. 5 (tj. decyzję negatywną) lub art. 16 ust. 1 (tj. decyzję windykacyjną) rozporządzenia Rady²⁰.

W myśl proponowanego art. 24a ust. 2 ustawy, jeżeli pomoc publiczna, której dotyczyła unieważniona decyzja Komisji, była udzielona na podstawie decyzji administracyjnej lub umowy, beneficjent pomocy oraz podmiot udzielający tej pomocy będą wykonywać swoje prawa i obowiązki wynikające z tej decyzji administracyjnej lub umowy, z wyłączeniem wypłaty pomocy.

W drodze odstępstwa od tego przepisu, zgodnie z projektowanym art. 24a ust. 3 ustawy, w terminie 30 dni od dnia wydania orzeczenia TSUE stwierdzającego nieważność decyzji Komisji, beneficjent pomocy będzie mógł złożyć podmiotowi udzielającemu pomocy oświadczenie o rezygnacji z wykonywania praw i obowiązków wynikających z tych decyzji administracyjnej lub umowy. Okres rezygnacji z wykonywania praw i obowiązków wynikających z decyzji administracyjnej lub umowy upływałby najpóźniej w dniu następującym po wydaniu przez Komisję decyzji, o której mowa w ust. 7 dodawanego artykułu albo w dniu następującym po dniu wystąpienia okoliczności, o których mowa w ust. 9 tego artykułu. Z dniem złożenia oświadczenia o rezygnacji

¹⁷ Tj. decyzję o której mowa w art. 4 ust. 2 lub 3 lub art. 9 ust. 2, 3 lub 4 rozporządzenia Rady.

¹⁸ Z wyjątkiem sytuacji, gdy *odrębne przepisy stanowią inaczej* (proponowany art. 24a ust. 9 *in fine* ustawy).

¹⁹ *Zainteresowane państwo członkowskie może wycofać zgłoszenie w rozumieniu art. 2 w odpowiednim czasie, zanim Komisja podejmie decyzję na podstawie art. 4 lub art. 9 (art. 10 ust. 1 rozporządzenia Rady).*

²⁰ Artykuł 9 (nt. *Decyzje Komisji o zakończeniu formalnej procedury dochodzenia*) ust. 5 rozporządzenia Rady stanowi, że w przypadku gdy Komisja stwierdza, że pomoc będąca przedmiotem zgłoszenia nie jest zgodna z rynkiem wewnętrznym, stwierdza w drodze decyzji („decyzja negatywna”), że pomoc nie może zostać wprowadzona w życie. Natomiast art. 16 ust. 1 rozporządzenia Rady stanowi, że w przypadku gdy podjęte zostały decyzje negatywne w sprawach pomocy niezgodnej z prawem, Komisja podejmuje decyzję, że zainteresowane państwo członkowskie podejmie wszelkie konieczne środki w celu windykacji pomocy od beneficjenta („decyzja o windykacji”); Komisja nie wymaga windykacji pomocy, jeżeli byłoby to sprzeczne z ogólną zasadą prawa Unii.

z wykonywania praw i obowiązków wynikających z decyzji administracyjnej lub umowy do dnia następującego po dniu wystąpienia okoliczności, o których mowa w ust. 7 albo 9 dodawanego artykułu, zobowiązania wynikające z decyzji administracyjnej lub umowy ulegałyby zawieszeniu, w tym ustałyby obowiązki związane z uiszczeniem kar z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania tych zobowiązań w okresie od dnia złożenia oświadczenia do dnia następującego po dniu wydania przez Komisję decyzji, o której mowa w ust. 7 dodawanego artykułu albo wystąpienia okoliczności, o których mowa w ust. 9 tego artykułu (proponowany art. 24a ust. 4 ustawy). Za okres rezygnacji z wykonywania praw i obowiązków wynikających z decyzji administracyjnej lub umowy wypłata pomocy nie przysługiwałaby (proponowany art. 24a ust. 8 ustawy). Zgodnie z proponowanym art. 24a ust. 9 *in fine* ustawy, w przypadku gdy po wypłacie pomocy na podstawie nowej decyzji Komisji, zgodnie z ust. 7 dodawanego artykułu w związku ze złożeniem przez beneficjentów pomocy oświadczenia, o którym mowa w ust. 3 tego artykułu, na rachunku pozostaną środki, podmiot udzielający pomocy będzie zobowiązany do przekazania środków zgromadzonych na tym rachunku do budżetu państwa.

Analiza proponowanych regulacji z punktu widzenia unijnych przepisów dotyczących pomocy państwa wykazuje, że projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej, w szczególności nie narusza klauzuli zawieszającej ustanowionej w art. 108 ust. 3 TfUE i art. 3 rozporządzenia Rady, zgodnie z którą pomocy państwa podlegającej obowiązkowi zgłoszenia Komisji nie wprowadza się w życie do czasu podjęcia przez Komisję decyzji zezwalającej na taką pomoc lub do czasu uznania takiej decyzji Komisji za podjętą. Proponowane krajowe środki prawne można uznać za wchodzące w zakres przysługującej państwu członkowskiemu autonomii proceduralnej w odniesieniu do swobody wyboru środków służących wykonaniu obowiązku odzyskania bezprawnie przyznanej pomocy zgodnie z art. 16 ust. 3 rozporządzenia Rady.

4. Konkluzja

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Autor:

Marcin Fryźlewicz

ekspert ds. legislacji

w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:

Dyrektor

Biura Analiz Sejmowych

Krystyna Trembicka

Warszawa, 15 września 2020 r.

BAS-WAPM-1938/20
TRYB PILNY

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Marek Suski) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

W przedłożonym projekcie ustawy przewidziano dodanie art. 24a w ustawie z dnia z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej¹, dalej jako „ustawa.” Proponowany przepis określa tryb postępowania w przypadku stwierdzenia przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej: TSUE) nieważności decyzji Komisji Europejskiej w sprawach pomocowych.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.**

Autor:

Marcin Fryźlewicz
ekspert ds. legislacji
w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:
Dyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Krystyna Trembicka

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 708.